

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1454/2020
17.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат у ..., против туженог Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, Немањина б., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3209/19 од 25.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 17. септембра 2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА се ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ се** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3209/19 од 25.11.2019. године тако што се одбија жалба туженог као неоснована, потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 153/19 од 23.09.2019. године и одбија захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

ОБАВЕЗУЈЕ се тужени Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да тужиоцу АА из ... накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 153/19 од 23.09.2019. године констатовано је да се усваја у целости прецизирани тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде за исхрану у току рада у периоду од 01.09.2015. године до 31.03.2017. године укупан износ од 212.575,93 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе почев од одређених датума до коначне исплате, и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.09.2015.године до 31.03.2017. године укупан износ од 72.489,08 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе почев од одређених датума до коначне исплате, све како је наведено у изреци и обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.800,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Гж1 3209/19 од 25.11.2019. године Апелациони суд у Београду преиначио је првостепену пресуду тако што је одбио у целости тужбени захтев и за накнаду за исхрану у току рада и на име регреса за коришћење годишњег одмора са траженом законском затезном каматом, одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 15.501,30 динара.

Против другостепене пресуде је тужилац изјавио благовремену ревизију, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права. Тужилац се позива и на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку истичући потребу за уједначавањем судске праксе у одлучивању о идентичним захтевима из истог чињеничног и правног основа.

Оцењујући испуњеност услова за дозвољеност ревизије на основу члана 403. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20, у даљем тексту - ЗПП) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, те испуњеност услова за посебну ревизију није разматрао.

Врховни касациони суд је испитао изјављену ревизију по одредби члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија тужиоца основана, зато што је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права од стране другостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању како је изложено у другостепеној пресуди, тужилац је био запослен код туженог на основу уговора о раду у коме је утврђено право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца што подразумева бонусе, награде и слично, као и других примања по основу радног односа у складу са Колективним уговором за АД „Железнице Србије“, и да се под зарадом сматра зарада која садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде и сва примања из радног односа осим примања из члана 14., члана 42. став 3. тачка 4. и 5., члана 118. тачка 1-4., члана 119., члана 120. тачка 1. и члана 158. Закона о раду. Анексом уговора о раду је утврђено да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде, а основна зарада се утврђује као производ вредности једног часа од 66,46 динара нето, коефицијента посла 1,95 и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа, увећано за порезе и доприносе. Чланом 57. став 2. Колективног уговора од 24.03.2015. године прописано је да је у вредности једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. Првостепени суд је на основу налаза и мишљења вештака утврдио износе накнаде за исхрану и за регрес за утужени период, према висини последње утврђеног номиналног износа накнаде за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора који је тужени дефинисао Колективним уговором („Службени гласник РС“ бр. 37/95, 11/96, 54/97, 60/97, 33/98, 42/99 и 7/2000), као параметру, и на основу утврђења да тужени није тужиоцу исплаћивао накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у спорном периоду, односно почев од 2000. године, нити је одредио ове накнаде у номиналном износу, нити је утврдио јасне параметре за обрачун, усвојио је тужбени захтев у висини тако утврђених износа.

Другостепени суд је нашао да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али је другачије применио материјално право и закључио да је тужилац, као запослени код туженог, остварио право на накнаду трошкова кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада у складу са општим актом послодавца, те да ни у посебним, ни у општим прописима не постоји основ за остваривање права тужиоца на накнаду ових трошкова за утужени период. Таква примена материјалног права од стране другостепеног суда је погрешна.

Према одредби члана 57. Колективног уговора за „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ бр. 4/15), који је у спорном периоду важио код туженог, вредност радног часа за обрачун и исплату зараде утврђује се у складу са законом и другим актима, а у вредност једног радног часа је укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час, те износи 66,46 динара нето, у складу са чланом 5. став 1. Закона о привременом уређењу основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Одредбама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) предвиђено је у члану 118. право запосленог на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, између осталих и за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, и за регрес за коришћење годишњег одмора, који морају бити изражена у новцу и исказани у обрачунској листи за све запослене. Када конкретизација наведених права запослених није извршена, тако да се из вредности радног часа на основу кога се утврђује зарада запосленог не може утврдити који износ представља припадајућу накнаду трошкова исхране и регреса, и када је утврђено да послодавац, тужени, тужиоцу није исплатио накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, тада се не може закључити да је тужени обрачунавао и исплаћивао накнаду за исхрану и за регрес тужиоцима у складу са општим актом послодавца и наведеним одредбама Закона о раду, већ управо супротно, да је тужени у погледу исплате наведених накнада законске одредбе, којима је послодавцу остављена могућност да својим актима утврде висину тих накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Посебно, погрешна је примена материјалног права од стране другостепеног суда када закључује да запослени не може с успехом потраживати новчану накнаду по предметним основима када нема одговарајућег општег акта, у смислу конкретне регулативе колективним уговором или посебном одлуком којом послодавац утврђује висину накнаде, јер тада запосленом висина припадајућег права на накнаду трошкова предвиђеног законом, може бити утврђена према одговарајућем параметру, па и оном садржаном у ранијем колективном уговору, како је тужилац и поставио тужбени захтев. Стога је постављени тужбени захтев основан и првостепена пресуда правилна.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду којом је тужбени захтев усвојен и тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка, а одбио захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Тужиоцу, који је успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153., 154. и 163. ЗПП, према важећој Адвокатској тарифи су досуђени трошкови ревизијског поступка у траженом и опредељеном износу од 12.000,00 динара за састав ревизије.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић